

4. Artikelen en recensies bij het proefschrift.

Artikelen en voordrachten, tijdens het promoveren:

‘Leo Szilard; Vader van de atoombom: Die nacht was ik er zeker van dat de wereld een hoop ellende te wachten stond’, *Natuur&Techniek* 1989, 640-646. Een halve eeuw na de brief aan Roosevelt. Opgenomen in het artikelenarchief van de CD-ROM ‘Chemie en Samenleving’.

‘De schok van Hiroshima; Het ontstaan van het Verbond van Wetenschappelijke Onderzoekers en van het tijdschrift *Wetenschap & Samenleving*’, *Wetenschap & Samenleving*, jaargang 1941, 1, 1989, 19-29 (jubileumnummer bij het 40-jarig bestaan).

Lezing voor een bijeenkomst van de Vereniging voor Wetenschap & Samenleving, 6 maart 1991: ‘Heeft het optreden van de voorlopers van de VWS maatschappelijk effect gehad?’ Nog niet gepubliceerd.

Symposium bij dissertatie:

Op de middag van de promotie, 9 september 1994, was er een Symposium over de dissertatie. Josée van Eijndhoven, Lucas Reijnders en Ruud Vreeman gaven onder voorzitterschap van Paul Wouters commentaar op enkele stellingen en op het boek. Daarover op deze website ‘Waar blijven de kritische academici?’, bij een project voor de toekomst, de BWA.

Interviews:

Een aparte rol speelde ‘De rol van de intellectueel; Dr Leo Molenaar over de opkomst van de kritische wetenschapsmensen in Nederland’, van wetenschapsjournalist Simon Rozendaal voor *Natuur&Techniek*, oktober 1994, 794-798. In dit interview kwam de tl-buis van Philips ter sprake, die via een tweede artikel van Rozendaal in *Elsevier* van 8 september 1994 (‘Philips sjoemelde met TL-lamp; Broodje Aap klopt toch, zo blijkt uit proefschrift’), en het zonder bronvermelding overpakken door diens collega Martijn van Calmthout op de voorpagina van de *Volkskrant* van 9 september 1994 (‘Philips vond levensduur van tl-buizen veel te lang’) voor veel opwinding zorgde, althans voor grote koppen op de voorpagina's van de landelijke pers. Het bleek als ‘Commotie Philips-lamp’ goed voor vijf kolommen NRC die dag, en voor mij enerverend radionieuws op weg naar de promotiezitting. Ik lichtte de kwestie toe bij Kiki Amsberg voor de VPRO-radio op 11 september 1994. Hierop antwoordde prof. dr H.B.G. Casimir over zes kolommen (‘Verwaarloosde levensduur TL-buizen’) in het *Eindhovens Dagblad* van dinsdag 13 september. Na enkele dagen ebde de commotie weg. Het ging over voetnoot 64 op bladzijde 418 die ik ontleende aan onderzoek in een persoonlijk VWO-archief van Wim Wertheim en mondelinge mededelingen. De voetnoot is daar blijven staan, en het broodje Aap gelogenstraft!

Besprekingen van de dissertatie:

E. Janssen Perio, *Kleio*, 8, 1995, 33-34; H. Baudet, *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, 111, 3, 1996, 439-440; K. van Berkel, *Tijdschrift voor geschiedenis*, 4, 1996, 581.

Simon Rozendaal, *Elsevier*, 8 september 1994; Lucas Reijnders, *Folia Civitatis*, ‘Een wankel evenwicht tussen engagement en distantie’ 9 september 1994; ; Rinus Ferdinandusse, in *Vrij Nederland*, 24 september 1994; Dirk van Delft, ‘Heilvolle wetenschap’, *NRC*, 29 oktober 1994; Arie van Heeringen, ‘Worstelen met wetenschap en politiek’, *Zeno*, 5, 1994; Martijn van Calmthout, de *Volkskrant*, 4 december 1994, ‘Vakbond op de bres voor kritische wetenschap’; Maurice van Velthoven, in *De Mare*, ‘De moeizame relatie tussen zuivere

wetenschap en eigenbelang', 8 december 1994; Guus Termeer, UK, 12 januari 1995 Hans Bouma, 'Meer dan monnikenwerk', in NVOX van juni 1995; Theo Toebosch: 'De avondbul', over het uitstervende fenomeen van de promovende leraar, NRC, Onderwijs&Wetenschap, 2 november 1995.

Enkele lezingen over de dissertatie:

'Kritiek en bezorgdheid', colloquium taakgroep Wetenschap en Samenleving KUN, 18 november 1994. Idem voor Histechnica en het Koninklijk Instituut Van Ingenieurs te Delft op 11 februari 1995. 'Zorg om de rol van de wetenschap in de samenleving; chemici in het Verbond van Wetenschappelijke Onderzoekers', KNCV-Werkgroep Filosofie van de chemie, 6 april 1995. 'De geschiedenis van het VWO', voor studenten van Cultuur- en Wetenschapsstudies van de Rijksuniversiteit Limburg op 7 januari 1996. 'Chemisch onderzoek en maatschappelijke verantwoordelijkheid na 1945; alternatieve inzichten van onderzoekers over wetenschappelijke samenwerking en researchbeleid', KNCV-congres, mei 1999, niet gepubliceerd.

Gevraagde recensie naar aanleiding van de dissertatie:

'Wetenschap en wereldvrede; de KAW en het herstel van de internationale wetenschap tijdens het Interbellum', 1998.